REVISTĂ A UNIUNII SCRIITORILOR DIN ROMÂNIA ANUL CXLIX

CONVORBIRI LITERARE

FONDATĂ DE SOCIETATEA *JUNIMEA* DIN IAȘI, LA 1 MARTIE 1867

Redactor șef: Cassian Maria SPIRIDON

„Despre Stéphane Lupasco și terțul inclus"
– o convorbire între Basarab Nicolescu și Edgar Morin

INEDIT: Aurel DUMITRAȘCU

PROZĂ: Ștefan MITROI

VASILE TĂRÂȚEANU – 70: Marius CHELARU, Livia IACOB

Virgil NEMOIANU: Anna Katerina Emmerich
Eugen NEGRICI: Însemnări
Elvira SOROHAN: Un poet existențialist din secolul 21
Maria CARPOV: Prezența traducătorului: „subiectivitatea funciară"
Gheorghe GRIGURCU: „Tristeți cu care nu ai ce face"
Vasile ANDRU: Întîlnire cu Regina Ana
Alexandru ZUB: Istoria și discursul identitar în dezbatere profesională

Mircea A. DIACONU: Cîteva note asupra ediției Agârbiceanu
Ioan HOLBAN: La braț cu frumoasa Apocalipsa
Theodor CODREANU: Cartea „timpului mistreț"
Traian D. LAZĂR: Principiul neseparabilității
Liviu PAPUC: Lecția lui Vlahuță, peste secol
Nicolae SCURTU: Noi contribuții la bibliografia lui Mihai Beniuc
Alexandru RUJA: Imprevizibilul poet

Ion PAPUC: Destructurarea lumii noastre
Mircea PLATON: Cazul scriitorului Corlaciu
Emil Petru RAȚIU: Căderea coloanelor templului civilizației
Constantin COROIU: Zece ani fără Alexandru Paleologu
Florin FAIFER: V.A.Urechia – o viață de contraste

Cronică literară:
Cristian LIVESCU
Constantin DRAM
Dan MĂNUCĂ

Literatura azi: Livia IACOB
Comentarii critice:
Adrian Dinu RACHIERU
Vasile SPIRIDON
Antonio PATRAȘ

Actualitatea literară:
Emanuela ILIE
Șerban AXINTE
Adrian G. ROMILA

Septembrie 2015, Nr. 9 (237)

bineînțeles impresiei mele de cititor interesat de problematica respectivă. Capitolul VI, de pildă, pune cîteva chestiuni de principiu privitoare la „critica traducerii" și la capacitatea ei de a alimenta aprofundarea acestei activități, a acestei căi de cunoaștere cu uriașe posibilități; critica trebuie să intervină și să fie simțită ca fiind „imperios" indispensabilă, să fie făcută de cineva cu multiple competențe, aidoma traducătorului. Astfel se poate vorbi de „obiectivitatea-subiectivă", obiectivitatea traducătorului sursă de subiectivitate, „un traducător scrupulos, preocupat de calitatea produsului său final". Textul trebuie supus unei lecturi bine gîndită, o lectură obiectivă care să cauționeze subiectivitatea obiectivă. De fapt, este problema complexă a subiectivității funciare caracteristică activității de traducere, recomandabilă fiind „o dreaptă măsură între un perfecționism împins prea departe (...) și un laxism prea încremenit".

Capitolul VII este explicit axat pe „subiectivitatea traducătorului de texte de teologie ortodoxă", redarea directă a experienței personale, versiunea în limba română a unui text din franceză, scris și publicat recent (2013) de o somitate occidentală a ortodoxismului, părintele arhimandrit Placide Deseille. În traducerea textelor de teologie obiectivitatea este/trebuie să fie dominantă, urmele, mărcile subiectivității discursive („subiectiveme", cf. Catherine Kerbrat-Orecchioni, 1980) ale traducătorului fiind mai curînd rare, discrete, involuntare. Ea se manifestă mai evident în dimensiunea paratextuală, în cea intertextuală. Subiectivitatea, oricum s-ar manifesta ea sub raportul intensității, al vizibilității, este pretutindeni, în funcție și de voința, intențiile traducătorului, de atitudinea lui în diferitele circumstanțe create în textul sursă. O posibilitate de înmulțire a mărcilor subiectivității, apariția subjectivemelor așadar, este și factura relației care se stabilește cu autorul textului-sursă, aspect evocat și examinat atent de Felicia Dumas raportîndu-se la comunicarea sa „privilegiată" cu părintele Placide Deseille.

Capitolul VIII are ca obiect de reflecție situațiile în care traducătorul trebuie să găsească soluții pentru redarea Intertextualității. Mai întîi, trebuie s-o descopere, situație, cf. *supra*, determinată de formația profesională, de cultura, de lecturile traducătorului – „un cititor privilegiat" – sînt hotărîtoare. Intertextualitatea poate fi biblică, patristică și liturgică, într-o clasificare a autoarei care se referă, și de

Aprecierile, evaluările formulate [illegible] traduse operează, sînt menite să ducă la [illegible] intelectuale și spirituale în cititorii lor, aspect [illegible] imă importanță, motivare precumpănitoare [illegible] „traducătorul trebuie să aibă cunoștințe [illegible] pentru a face față provocărilor [illegible] echivalențele între diferitele forme ale [illegible] ității manifestate în textul-sursă. Biografia [illegible] ducător trebuie să cuprindă o inițiere de [illegible] plexă, biblică, patristică și liturgică, [illegible] tențele unui specialist, dar și o anumită [illegible] ce-l ajută la reperarea aluziilor și a referințelor [illegible] puțin explicite..."

Celelalte capitole nu sînt mai puțin [illegible] abile pentru o abordare sau o interpretare [illegible] din perspectiva subiectivității: dubla [illegible] asigurată de traducător, de „traducătorul [illegible] prezent în părintele Placid, un „excelent [illegible] acel ambasador cultural într-o ipostază [illegible]

Istoria „bogată și pasionantă" a [illegible] liturghiei euharistice adaugă acestui demers [illegible] siune diacronică, „de durată destul de lungă", [illegible] trecerea în limba franceză, începînd cu secolul [illegible] Capitolul XI reține cîteva momente [illegible] această „istorie", importante din [illegible] prezenței semnelor subiectivității fiind și [illegible] personale sau comunitare aduse de traducători [illegible] chemați să redea specificitatea culturală și [illegible] textului tradus în limba franceză (*La Liturgie de [illegible] Jean Chrysostome*) înțelegînd „nevoile [illegible] aflate la originea propriului demers: [illegible] necesitate. Capitolul XIII vine cu [illegible] sprijinul aceleiași situații obiective(?). [illegible] poate fi apreciată întinderea și [illegible] cunoștințelor unui traducător specializat, [illegible] „hărțuit" de întrebarea „cum trebuie tradus" [illegible] nile, motivațiile declanșatoare fiind din nou [illegible] suplimentar explicate. Gestionarea [illegible] traducătorul de texte religioase de spiritualitate [illegible] doxă (capitolul XVI) se înscrie, cu deplină [illegible] printre formele pe care le ia subiectivitatea [illegible] natură, în textul-țintă.

Studiile oferite de cartea Feliciei Dumas, [illegible] centrate pe un anumit aspect care precizează [illegible] obiectului propus analizei, participă la alcătuirea [illegible] *ansamblu* datorită tocmai subiectivității [illegible] diferite manifestări, apte de denumiri [illegible] disponibile în științele limbajului, [illegible]

UN POET EXISTENȚIALIST DIN SECOLUL 21

Elvira SOROHAN

Fără să înțeleg ce e „transpoezia", care, probabil, nu mai e poezie, invocînd un termen creat de Magda Cârneci, mai citesc totuși poezia de azi și acum încerc să spun ceva despre una anume. Nemulțumită de „insuficiența poeziei contemporane", în același articol din „România literară", în mod rezonabil poeta acuză, în bloc, cum că ceea ce „livrează" acum creatorii de poezie nu sînt decît notații ale „micului sentiment", „mici disperări" și „mici gîndiri". Parafrazîndu-l pe Maiorescu, asprul critic al diminutivelor cultivate de Alecsandri, nu poți spune decît că poezia rezultată din astfel de notații e și ea mică (la cub, dacă enumerarea se oprește la trei). Pricina identificată de Magda Cârneci ar fi lipsa de inspirație, acea tensiune psihică, specifică oamenilor de artă, o trăire spontană, ce face să se nască, incontrolabil, creația. E momentul inspirativ, în cazul poeziei, încărcat de impulsuri afective imposibil de înfrînt rațional, un impuls pe care îl ai sau nu-l ai și de care e responsabilă vocația. Simplu, asta e problema, ai vocație, ai inspirație. Nu prea am o părere formată despre poezia Magdei Cârneci și nici nu pot ști cît de des o vizitează inspirația, dar dacă starea asta e un har, mai e cazul să cauți rețete spre a o induce? Și totuși, în numele breslei, preocuparea poetei pentru dorita stare se concentrează interogativ: „...întrebarea capitală care se pune este următoarea: cum să facem să avem acces mai des, mai controlat, și nu doar prin accident, la acele stări intense, la disprețuita «inspirație» la acele niveluri altele ale noastre, pentru care poezia a fost întotdeauna un martor (sic!) privilegiat". Nu știm cui aparține disprețul, dar știm că inspirația e a poetului născut și nu făcut. Acesta din urmă nefiind decît un meșteșugar, un *artifex*.

Am în față trei plachete de versuri ale puțin cunoscutului și nu lipsitului de inspirație poet, Sorin Cerin, ordonate într-o logică *descrescendo*, ușor de înțeles, *Nonsensul existenței*, *Marile tăceri*, *Moartea*, toate apărute în 2015, la Editura Paco, din București. După ideile titulare, îndată te frapează și vocabularul poetic al primei poezii ce te întîmpină cu sintagma „Iluzia Vieții", ortografiată cu majuscule. Este, în fond, o expresie moștenită din vocabularul consacrat al existențialiștilor, deajuns ca să bănuiești ce marcă vor avea poeziile. Înaintezi cu lectura fiind curios să vezi cît se menține poetul pe aceeași coardă de fond, și cît de adînc, cît de grav trăiește întru această idee deloc nouă. Și nu e nouă pentru că rădăcinile existențialismului, modern reformulat, își trag seva din scepticismul biblicului, melancolicului Eclesiast, descurajat, în conștiința tragică a finitudinii ca destin. Este regele biblic un existențialist *avant la lettre*. El descoperă că „vreme e a te naște și vreme e să mori", în rest, „totul e vînare de vînt". Ce se mai poate spune nou în vremea noastră, chiar în formulă personală, cînd existențialismul a fost intens susținut filosofic în secolele al XIX-lea și al XX-lea, de la Kirkegaard și pînă la Sartre, cu nuanțe specifice. O poezie în termenii existențialismului statuat mai poate interesa ființa zilelor noastre, sclava imaginii vizuale și a internatului, doar prin adaptări ori actualizate adaosuri complementare ideii centrale și nu în cele

din urmă, prin puterea întoarcerii asupra sinelui. Este cam ceea ce încearcă să realizeze poetul Sorin Cerin, lăsîndu-ne, dintru început, impresia că trăiește miracolul creator, inspirația. Voind să orienteze cititorul spre a căuta un anumit gen de poezie cultivată în aceste plachete (cu una și aceeași copertă), autorul le subintitulează, *ne* varietur, „Poezii de meditație", cum și sînt la nivelul ideilor. Dar, cît de adîncă și cît de personală e meditația, n-o poți spune decît la sfîrșitul lecturii, cînd sintetizezi ce anume aspecte ale ontologiei și din ce perspectivă intelectiv-afectivă le dezvoltă poetul.

În mod cert, vocabularul poeziei existențialiste universale, ușor de recunoscut, este acum redistribuit într-o altă topică, ceea ce conduce la combinații surprinzător de noi, unele îndrăznețe, ori teribil de dure, cum sînt cele ce vizează biserica. Citind numai unul dintre cele trei volume e ca și cum le-ai citit pe toate, se cîntă pe aceeași coardă, cu minime înnoiri de la o poezie la alta. Poetul se închide într-o sferă conceptuală unitară, de aici retorica specifică. Oriunde ai deschide unul dintre volume, te afli în centrul universului poetic, aceleași idei, aceeași atitudine de scepticism revoltat. La nivelul limbajului, același vocabular, bine acordat cu sfera conceptuală, e recombinat în noi și noi sintagme, cu actualizări ce țin de mediul de astăzi și chiar imediat al ființei aruncată în lume să ispășească „Păcatul Originar". Se știe, pentru că spuneau înțelepții, „fiul Evei nu trăiește într-o lume lipsită de vaiete". Ambiția de a-și construi o meditație personală, imposibil de realizat la nivelul vocabularului poetic deja obosit, e compensată de arta combinației cuvintelor, fără să poată evita frecvența redundantă a unor sintagme. Cea mai frecventă, uneori plasată voit și de două ori în aceeași poezie, este „Iluzia Vieții". Alte zeci de cuvinte cheie, complementare, frapează prin utilizare ostentativă, spre a sublinia ideea de „Nonsens al Existenței". Sînt preferate serii de cuvinte scrise cu majusculă: „Clipă", „Nemurire", „Iluzie", „Absurd", „Tăcere", „Moarte", „Eternitate", „Adevăr Absolut", „Vis", „Liber Arbitru", „Păcatul Originar", „Iubirea", „Singurătatea", „Înstrăinarea", „Dumnezeu" și multe altele. Sintagma care aduce aici și acum trăirea problematizată a existenței este „Societatea de Consum". Se degajă din poezie o frenezie a dublării cuvîntului ce susține ideea. Adesea, această energie debordantă a reașezării cuvintelor acoperă ceea ce caută în poeziile compuse pe una și aceeași temă, adică trăirea intens afectivă a sentimentului „iluziei vieții", înăuntru, nu în afară. Aici să mai amintim de maniera de a distinge cuvintele expresive ortografiate cu majusculă. Ploaia de majuscule tinde să inunde cîteva semnificații de bază ale poeziilor. Și mai e o particularitate, punctuația. După fiecare vers, încheiat sau nu ca înțeles gramatical sau nu, e pusă virgula; punctul e pus de preferință numai după ultimul vers. Altfel decît Eclesiastul biblic, poetul nostru, mai mult revoltat decît melancolic, ierarhizează deșertăciunile destul de puțin ordonat ca să poți urmări idei clare. Semnificațiile se aglomerează în una și aceeași poezie, cum e *Ierarhia Deșertăciunii*. Dar nu e singura. De vină poate fi realitatea contemporană care provoacă pe multiple planuri sensibilitatea poetului. Cuvîntul „deșertăciune" e angajat într-o combinație gravă, tăioasă, pus să însoțească chiar fenomenul nașterii lumii, pentru a sugera, finalmente, prin alăturări culinare foarte originale, voit vulgarizatoare, dezgustul, „greața", à la Sartre, lăsate în urmă de conștiința absurdului existenței. Am trimis la poezia *Industrie a Cărnii Existențiale*: „Plugul Deșertăciunii sapă adînc,/ în țărîna Existenței,/ vrînd să însămînțeze genele Iluziei Vieții,/ pentru a naște Lumea,/ după o gestație prelungă,/ în pîntecul fără limite al Minciunii,/ care se sprijină pe Adevăr pentru a exista,/ ...corbii negri ai gîndurilor,/ dezvoltînd,/ O adevărată Industrie a Cărnii Existențiale,/ începînd,/ de la fripturi de vise pe grătarul Absurdului,/ pînă la,/ mezeluri de cea mai bună calitate a Deznădejdii". Ceea ce găsești în această poezie: paradox, nonsens, nihilism, dezabuzare, visuri făcute scrum, toate acestea și altele se vor multiplica, recombinate caleidoscopic, în toată creația cuprinsă în aceste trei plachete.

Dacă noțiunile și conceptele sintetic cuprinse în cuvinte își păstrează constant înțelesul, soarta „cuvîntului" nu e aceeași, pare să meargă spre epuizare, ca și forța de înnoire a poeziei. Au și cuvintele soarta lor, în afară de poezie, cum zice poetul. La început, paradoxal, „Toamna sentimentală" e părăsită „de recoltele înflăcărate de cuvinte", frenetic adunate de temperamentul aprins al poetului îndrăgostit numai de anumite cuvinte, cele din semantica existențialistă. Alteori, „Stoluri de Cuvinte,/ brăzdează cerul Amintirilor". În registru schimbat, cuvîntul e chinuit ca instrument al presei, violentă, pe drept incriminată de poet: „Cuvinte lacustre,/ plîng în ghivece de Martiri,/ puse la ferestrele bordelurilor de Ziare,...". Este deplînsă soarta cuvintelor angajate insolit, grotesc: „La măcelăria Cuvintelor,/ în colțul străzii Destinului,/ se vînd ciolane de fraze stricate,/ pulpe de înțelesuri pentru prăjit,...". Și cu acest fragment am ilustrat originalitatea combinațiilor verbale resentimentare, ce defulează o atitudine poetică provocată de revolta împotriva nonsensului existenței. În cele din urmă e metaforizată „iarna Cuvintelor,/ care ningeau peste Zilele noastre,..." și e deplînsă soarta lor, căderea: „în Noroiul unor Cuvinte,/ obscene și pline de invective", și, finalmente, sucombarea lor: „Cimitire de cuvinte se înșiră în sufletele,/ ce vor și speră la Înviere,...". Aici cuvintele s-au întors la poezie.

Însă, cuvîntul e numai instrumentul ce nu e numai al poetului, doar a lui e problema de fond a existenței iluzorii, resimțită ca atare în termenii existențialismului de la începutul secolului 21. Acesta e miezul, laitmotivul zecilor de poezii semnate de Sorin Cerin, distribuite studiat, presupun simbolic numerologic, în fiecare plachetă cîte 77, nici una în plus sau în minus. Din sămînța acestei idei generos semănate, se ridică pentru poetul obosit de atîta frămîntată gîndire: „Ierburi de întrebări ce unduiesc alene peste pleoapele/ Asfințitului,/ ce abia se mai pot ține întredeschise,/ în zarea unor Răspunsuri,/ ce par a fi migrat către depărtările reci ale Uitării". Nota meditativă a acestor versuri nu e cu totul descurajantă. Poetul nu e nici depresiv, nici anxios, pentru că are un temperament tonic. El o ia mereu de la început, cu declarații de neînvinsă voință de a înțelege, fără să accepte, ca astfel să se poată întoarce spre cunoașterea de sine. În imagini poetice rare se conturează un fel de rezumat al discursului poetic, concentrat în poezia *Ierarhia Deșertăciunii*, încheiată, în termenii contemporaneității absurdului. E un mod de a reînnoi ceea ce s-a mai spus, că „mîncăm absurd pe pîine". Pluralul indică în poet un exponent în numele omului, în general, „granitul" semnificînd taina de nepătruns de care se lovește „trestia gînditoare": „Cățărați pe Stîncile Vieții,/ vrem să înțelegem granitul ca și cum ar fi,/ o trestie conștientă de Sine. ‖ Demolăm pilonii Naturii Iluziei Vieții,/ încercînd să punem în locul lor,/ Un Vis cu mult mai străin de noi înșine. ‖ Ruinăm slăbiciunea,/ ... devenind propriile noastre epave,/ ce rătăcesc spre nicăieri. ‖ ... Să fie ochii Societății de Consum făcuți doar pentru a/ privi Ierarhia Deșertăciunilor? Iubirea, care ar merita un comentariu al nuanțelor la care trimit imaginile poetice, este, în *Vis și realitate*, o: „icoană prinsă de pereții reci și insensibili,/ ai unei catedrale a desfrîului, cum este Societatea de Consum,/care ne consumă viețile,/ pentru un Sens ce nu-l vom afla niciodată." Dincolo de jocul cuvintelor se remarcă substantivul grav ce anulează cu totul sacralitatea catedralei. E un transfer de semnificații fabricat de revolta permanent revărsată asupra tipului de societate în care trăim. Viața noastră, se lamentează poetul în *Feline Existențiale*: „se vinde scump la tejgheaua Destinului,/ pentru a da gust Desfrîului,/ abonat cu cartelă de plăceri în regulă,/ la Societatea de Consum."/... „Promisiuni Deșarte,/ și-au pierdut cheile Împlinirii,/ iar acum fac Morala cartelului de Legi,/ alături de prostituatele politiciene ale momentului". Limbajul violent, ca săgeți poetice aruncate și contra degradării teribile a politicului, defulează o revoltă de tip nihilist, ridicată la rang de principiu. Ținta absolut actuală este încă și

mai evidentă atunci cînd, în poezia *Jocul de-a Viața cu Moartea*, este incriminată, cam în aceiași termeni, „grădina Societății de Consum Foametei/ drept mari atleți ai tăierilor de veniturí/ Cîntarele false și isterice ale Politicii/ ne drămuiesc cu parcimonie fiecare Clipă...”.

Schimbînd subiectul, vocabula „clipă”, în raport cu „eternitatea”, actualizează o notă din arsenalul de cuvinte specifice din limbajul marelui gînditor existențialist care a fost misticul Kierkegaard. După cum atitudinea clar atee, cînd e vorba de Dumnezeu și biserică în poeziile lui Cerin, actualizează durități de limbaj, cu particularități ale existențialismului sartrean, în timp ce *Matematica existenței* și multe alte poezii ne readuc în memoria culturală imaginea acelei *„monde cassé”* percepută critic de francezul Gabriel Marcel.

Poate cea mai densă în concepte complementare „existenței”, dintre poeziile celei dintîi plachete, este *Desfrîu*. Sînt încercări de a da definiții, de a pune în relație lucrurile prin inversiune cu sens, din nou foarte grav acuzatoare, cum e cea cu adresă la „mănăstire”. Sigur, nefericirea ființei care scrie o asemenea poezie, vine nu numai din conștiința căderii omului în lume sub blestem divin, dar și din ceea ce ar fi o consecință, respingerea, pînă la blasfemie a nevoii de Dumnezeu. Interogația, din poezia *Desfrîu*, care pare că lasă cititorului libertatea de a da particulare răspunsuri, e un tertip al poetului conștient de ceea ce afirmă la modul mascat: „Existența este o nălucă prinsă între două vise, Spațiul și/ Timpul./ Pacea va fi mereu datoare Războiului cu propriile ei/ arme, Deșertăciunea Democrației și Dictatura./ Care desfrîu nu-și are mănăstirea sa și care crimă/ democrația ei? ” Poezia continuă cu o nouă definiție a „Existenței” ca „joc de noroc”, însoțită de „Speranță”, niciodată lăsată în voia „liberului arbitru”, care i-ar da omului libertatea de a schimba ceva. Rămîne numai libertatea ființei de a judeca propria existență, etern îngrădită să poată depăși absurdul.

Natura demonstrativă a poetului îl condamnă, extroversiv, la excese, încît risipește [illegible] eros ce a adunat cu greu din biblioteca [illegible] vieții și a cărților. Paradoxal, același [illegible] e sursa puterii de a trăi autentic [illegible] alienare, de înstrăinare și accentuată [illegible] pînă la a-și simți sufletul ca o „casă în [illegible]” care, plecată, ființa căzută în „neant” [illegible] șansa de a fi sortită „Eternității”. Rămîn [illegible] alte comentarii de făcut la cîteva cuvinte [illegible] ate ale poetului, înscrise cu majuscul[illegible] despre „Iubire”, „Dumnezeu”, „[illegible]” „Absurd”, „Clipă și Eternitate”, „[illegible]” „Moarte”, poate, altădată. Ar merita, [illegible] acestui poet nu-i lipsește inspirația [illegible] alții, cum scria poeta Magda Cîrneci, [illegible] buie să se ferească de pericolul de a [illegible] *artifex*, și, încă, să nu calce prea apăsat [illegible] din Bacovia ori Emil Botta, spre a nu le [illegible] ra prin exces.

„TRISTEȚI CU CARE NU AI CE FACE”

Gheorghe GRIG[illegible]

Anul viitor ar urma să împlinesc optzeci de ani, dar n-am altceva de făcut decît să mă obișnuiesc cu gîndul, așa cum te obișnuiești voluntar-involuntar cu o zi avînd o meteorologie care te-ar putea contraria. Îmi răsar în minte atîtea chipuri ale unor prieteni, colegi, cunoscuți care nu mai sînt. Am întîlnit recent următoarele cuvinte ale lui Virgil Ierunca, pe care le transcriu cu propria-mi emoție: „În general, supraviețuitorii devin rari. Unii au o operă. Alții o poveste. Cei mai mulți o ratare, grăind și ea despre vremurile sub care au stat. Nu mă împac bine cu ideea că va trebui să ne mulțumim doar cu umbrele lor”.

*

Tăcere cuibărită în pliurile caritabile ale zgomotelor. Acolo simțindu-se mai în siguranță decît oriunde.

*

Ți se pare, în nonșalanța sau în anxietatea ta, că semeni cu Celălalt, pînă cînd, pe neașteptate, o expresie fericită te face să percepi diferența.

*

Curajul, o formă paradoxală a fricii? Viclenia, o lașitate curajoasă?

*

Dintr-un impuls de adaptare ininteligibil, preferă a apărea în public cu o față bonță, de edentat. Dar poartă permanent în buzunar o proteză cu dinți fioroși de ascuțiți. Și-o pune-n gură, cînd rămîne singur, drept compensație.

*

Tristeți cu care nu ai ce face, tristeți jalnic inutile cum niște cutii de conserve goale.

*

„Budiștii spun că, la fel cum bătrînii uită tot trecutul, sufletele nou-educate nu-și mai [illegible] viețile precedente. Am putea adăuga că, [illegible] du-ne de moarte (de bătrînețe), nu numai [illegible] trecutul, dar ne dispare orice interes față [illegible] Adică ieșim din viața eternă și ne apr[illegible] începutul atemporal al vieții, de D[illegible] (Tolstoi).

*

„Cînd vezi totul limpede, atunci îți d[illegible] tare să mori. Cînd îmbătrînești, vezi [illegible] scopul vieții nu e în nici un caz o [illegible] un rezultat... Să muncești în numele [illegible] aduce o serie de dezamăgiri. Dar [illegible] mișcări face să fie greu să te oprești” (To[illegible]

*

La începuturile vieții, orice vis e [illegible] doldora de promisiuni. Acum, orice vis [illegible] fi decît crepuscular, [illegible] de [illegible] Decență?

*

Nec pluribus impar, celebra deviză a lui L[illegible] XIV-lea și care n-ar putea fi care și a [illegible] toți din preajma ta? [illegible] Celălalt. Chiar sub o înfățișare [illegible] [illegible] direcție. [illegible] o cîtime de merit unui Celălalt pe care-[illegible] mortal. Să nu ne facem iluzii.

*

Nu poți cu adevărat bucura decît [illegible] bucură pe tine.

*

Planificarea, organizarea, ordinea [illegible] factori de chemadine, armonizînd spiritul [illegible]